

Verkiezingen

Over een week is het zover, we gaan weer naar de stembus. Als individu heb je misschien weinig zeggenschap, maar met z'n allen opgeteld wordt met de uitkomst de Tweede Kamer in Nederland vorm gegeven en indirect het kabinet. Liefst 37 partijen staan op de kieslijst. Van de traditionele partijen tot de feestpartij aan toe, en alles wat ertussenin zit. Gebrek aan keuze is er dus niet, versnipperd lijkt het wel. Alhoewel bij het samenstellen van de Tweede Kamer wel een kiesdrempel (0,67% van het totaal aantal stemmen) wordt gehanteerd, en een aantal van de 37 partijen niet in de Tweede Kamer zullen komen.

Wat gaat dit voor de landbouw betekenen? In mijn beleving leidt versnippering, of het nu voor of tegen landbouw is, niet tot een consequent beleid. De afgelopen jaren is des te meer duidelijk geworden dat een minister probeert om met alle – ook tegengestelde – signalen iets te doen. Dat leidt tot visies met enerzijds waardering voor de boer als beroepsgroep, maar anderzijds tot vergezichten en beelden

“De erkenning als bedrijfstak zal de komende vier jaar harder moeten worden bevochten.”

waar de professionele ondernemer, inclusief de boer, geen stabiel en consequent overheidsbeleid wordt geboden. Of het nu gaat om kringlooplandbouw, duurzame gewasbescherming, een Waddenagenda, steeds wordt geprobeerd alles en iedereen te verbinden, behalve het landbouwbeleid zelf. Dit is echter wel de uitkomst van een democratisch proces. Na de verkiezingen gaat een goed doordacht beleid voor de bedrijfstak nog verder in de knel komen. Want er zijn nauwelijks partijprogramma's met een volledige visie op de rol van Nederland als wereldvoedselvoorzieners en wat daarvoor nodig is, zoals het veiligstellen van productiegebieden en professioneel ondernemerschap. Steeds vaker kom je dingen tegen als onnodig slepen, subverdienmodellen, kortere ketens, alleen kennis exporteren et cetera. Of het nu boeren zijn of bijvoorbeeld familiebedrijven in de aardappelhandel, de waardering als beroepsgroep zal vanuit de politiek steeds luider worden, maar de erkenning als bedrijfstak zal de komende vier jaar harder moeten worden bevochten door de sector dan ooit. Want met een gewaardeerde beroepsgroep in een onvoldoende gewaardeerde bedrijfstak voorzien we uiteindelijk niet de wereld van voedsel.

Dick Hylkema

Directeur Nederlandse Aardappel Organisatie (NAO)